

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 296/2023-45

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Matejom Oslackým, advokátom, Jarabinková 8E, Bratislava, proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Co/229/2017-922 z 23. mája 2019 takto

r o z h o d o l :

1. Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Co/229/2017-922 z 23. mája 2019 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Co/229/2017-922 z 23. mája 2019 **zrušuje a v e c v r a c i a** Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.
3. Krajský súd v Bratislave **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **884,76 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Ústavnej sťažnosti vo zvyšnej časti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Uznesením č. k. III. ÚS 296/2023-16 zo 14. júna 2023 ústavný súd prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti smerujúcej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), ktorý je označený v záhlaví tohto nálezu (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“).

2. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namietala, že napadnutým rozsudkom krajského súdu bolo porušené jej právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

3. Na základe toho navrhla, aby ústavný súd vyslovil porušenie jej práv a aby zrušil výrok napadnutého rozsudku krajského súdu v tej časti, v ktorej krajský súd potvrdil predchádzajúce rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výrokoch o povinnosti sťažovateľky zabezpečiť jej bývalému manželovi náhradný byt a vo výroku o trovách konania. Sťažovateľka žiadala aj finančné zadostučinenie vo výške 69 000 eur a uplatnila si nárok na náhradu trov konania pred ústavným súdom.

4. Z ústavnej sťažnosti, napadnutého rozsudku a pripojeného spisu všeobecného súdu zistil ústavný súd tieto podstatné skutočnosti:

5. Konanie v civilnej sporovej veci sťažovateľky sa začalo pred Okresným súdom Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) na základe žaloby jej bývalého manžela (ďalej len „žalobca“), ktorý sa domáhal zrušenia ich spoločného nájmu manželov k bytu [REDAKOVANÉ] v Bratislave (ďalej len „sporný byt“) s tým, že žiadal, aby súd za výlučného nájomcu bytu určil žalobcu a sťažovateľke uložil povinnosť byt vypratať.

6. Vo svojich vyjadreniach k predmetnej žalobe sťažovateľka v konaní pred okresným súdom namietala, že žalobca nemá žiadne právo k spornému bytu, pretože v roku 1998 odišiel zo spoločnej domácnosti so sťažovateľkou, čím zanikol ich spoločný nájom bytu manželmi. Žiadala preto, aby okresný súd žalobu zamietol.

7. Rozsudkom č. k. 40C 33/2010-448 z 11. októbra 2012 v spojení s opravným uznesením č. k. 40C 33/2010-713 z 20. júna 2014 okresný súd v jednotlivých výrokoch: I. zrušil právo spoločného nájmu sťažovateľky a žalobcu k spornému bytu; II. za výlučnú nájomníčku sporného bytu určil sťažovateľku, III. uložil žalobcovi povinnosť sporný byt vypratať do 15 dní po zabezpečení náhradného bytu a IV. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

8. Okresný súd v časti týkajúcej sa povinnosti sťažovateľky zabezpečiť žalobcovi náhradný byt uviedol, že odopretie práva rozvedeného manžela na náhradný byt s poukazom na § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka (t. j. výkon práva v rozpore s dobrými mravmi) je možné len v mimoriadnych situáciách, napr. vtedy, ak by bytové potreby tohto manžela boli uspokojené v súlade so zákonom v inom byte so „známkami trvalosti, úplnosti a nerušenosti“.

9. O takýto prípad však podľa okresného súdu v sťažovateľkinej veci nešlo, pretože žalobca síce mal uspokojené bytové potreby, avšak spolu s v tom čase maloletým synom pochádzajúcim z jeho rozvedeného manželstva so sťažovateľkou býval v byte na Kozmonautickej ulici 3 v Bratislave, ktorý bol vo výlučnom vlastníctve súčasnej manželky žalobcu. Predmetné skutočnosti okresný súd zistil z vyjadrení účastníkov konania, z údajov z [REDAKOVANÉ] a z listín o právnych úkonoch týkajúcich sa vlastníckeho práva k predmetnému bytu (str. 13 odôvodnenia rozsudku okresného súdu).

10. Vychádzajúc z uvedených zistení okresný súd konštatoval, že žalobca byt svojej terajšej manželky užíva len na základe jej súhlasu, resp. jeho právo je odvodené od terajšej manželky bez toho, aby existoval priamy právny vzťah žalobcu k tomuto bytu.

11. Vzhľadom na tieto skutočnosti potom okresný súd uzavrel, že boli splnené podmienky § 712a ods. 2 Občianskeho zákonníka na priznanie náhradného bytu žalobcovi, pretože neexistovali ani dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by žalobcovi patrilo len náhradné ubytovanie alebo priestrešie. Pri svojom rozhodnutí vzal do úvahy aj potreby maloletého syna sporových strán a uviedol, že maloletý bude mať „aj za nepredvídaných okolností“ zabezpečené riadne bývanie s otcom v primeranom náhradnom byte.

12. Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil okresný súd tým, že každá zo strán mala vo veci čiastočný úspech, t. j. žalobca v časti zrušenia spoločného nájmu bytu a sťažovateľka v časti týkajúcej sa určenie výlučného nájomcu.

13. Proti rozsudku okresného súdu podali odvolanie obe sporové strany. Podstatou odvolania sťažovateľky bola námietka použitá už v konaní pred prvou inštanciou, t. j. že žalobca nemá k spornému bytu žiadne právo. V odvolaní žiadala, aby bola žaloba zamietnutá a aby jej odvolací súd priznal aj právo na náhradu trov konania v celom rozsahu.

14. Žalobca vo svojom odvolaní žiadal, aby krajský súd jeho žalobe vyhovel v celom rozsahu, resp. aby bola vec vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie.

15. Krajský súd po prvý raz rozhodol vo veci sťažovateľky rozsudkom zo 6. júna 2013, ktorým zmenil rozhodnutie okresného súdu tak, že za výlučného nájomcu bytu určil žalobcu a sťažovateľke uložil povinnosť byt vypratať po zabezpečení náhradného bytu.

16. Proti uvedenému rozhodnutiu podala sťažovateľka dovolanie, v ktorom okrem iného uvádzala, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil s poukazom na skutočnosti, že žalobca v roku 1998 opustil sporný byt, že jeho bytová situácia je vyriešená a v tom čase maloletý syn účastníkov konania je viazaný na pobyt v inom prostredí. Po dovolaní sťažovateľky Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) prvé rozhodnutie krajského súdu zrušil uznesením z 23. augusta 2017 a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

17. Po vrátení veci sťažovateľka na výzvu krajského súdu ďalším podaním doručeným krajskému súdu 23. januára 2019 v podstate len zrekapitulovala svoje dovtedajšie tvrdenia a uvádzala skutočnosti týkajúce sa správania žalobcu a ich vzájomných vzťahov. Krajský súd následne na pojednávaní 23. mája 2019 vykonal dokazovanie podľa § 384 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu vo všetkých jeho výrokoch a rozhodol, že žiadna zo sporových strán nemá nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania

18. Vo napadnutom rozsudku krajský súd okrem iného uviedol, že okresný súd správne rozhodol o povinnosti sťažovateľky zabezpečiť žalobcovi náhradný byt a správne aplikoval § 712a ods. 8 Občianskeho zákonníka, a to s poukazom na rozhodnutie najvyššieho súdu vo veci sp. zn. 3Cdo/323/2007. K námietkam proti výroku okresného súdu o trovách konania sa krajský súd osobitne nevyjadril.

19. Rozhodnutie o náhrade trov dovolacieho a odvolacieho konania krajský súd odôvodnil tým, že pomer úspechu sporových strán v dovolacom a odvolacom konaní bol rovnaký (s poukazom na § 255 ods. 1 CSP) s tým, že sťažovateľka bola neúspešná v časti svojho odvolania a úspešná v časti odvolania žalobcu a naopak.

20. Z informatívneho výpisu z [REDAKOVANÉ], ktorý bol prílohou ústavnej sťažnosti, ako aj lustráciou v katastri nehnuteľností ústavný súd zistil, že vlastnícke právo k bytu, v ktorom býva žalobca, bolo 18. mája 2017 darovacou zmluvou prevedené na syna žalobcu a sťažovateľky a samotný žalobca má k tomuto bytu od uvedeného dátumu zriadené vecné bremeno doživotného užívania.

II.

Argumentácia sťažovateľky

21. Vo svojej ústavnej sťažnosti sťažovateľka predovšetkým uviedla, že v čase, keď krajský súd rozhodol napadnutým rozsudkom, bola skutková situácia podstatne odlišná, ako ju krajský súd zistil. Poukázala pritom na skutočnosti uvedené v bode 20 tohto nálezu.

22. Podľa argumentácie sťažovateľky preto neobstojí odôvodnenie rozsudku okresného súdu, ktorý krajský súd potvrdil, že žalobca nemá dostatočne vyriešenú bytovú otázku, resp. že zabezpečenie náhradného bytu má garantovať právo syna sporových strán na riadne bývanie s otcom v primeranom byte. Zvýraznila tiež, že v čase rozhodovania krajského súdu už bol syn sťažovateľky a žalobcu plnoletý.

23. Podľa sťažovateľky tak v jej prípade boli dané dôvody na to, aby žalobcovi nebolo priznané právo na náhradný byt s poukazom na použitie kritéria dobrých mravov z dôvodu, že jeho bytová otázka je vyriešená, pričom odkazovala na rozhodnutie najvyššieho súdu publikované pod R 73/1994.

24. Ďalej zvýraznila, že v zmysle § 383 CSP je odvolací súd viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvej inštancie, okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní. Uviedla, že krajský súd dokazovanie doplnil, preto nebol skutkovými zisteniami okresného súdu viazaný. Dokazovanie však podľa sťažovateľky krajský súd nevykonal v náležitom rozsahu, a to napriek opakovaným návrhom zo strany sťažovateľky. Okrem toho tvrdila, že krajský súd sa jej na predmetnom pojednávaní neumožnil ani vyjadriť k tvrdeniam žalobcu.

25. Vzhľadom na skutočnosť, že krajský súd vo veci nesprávne rozhodol, došlo podľa sťažovateľky napadnutým rozsudkom krajského súdu k porušeniu jej práv zakotvených v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

26. Ak ide o trovy konania, podľa sťažovateľky nebol pomer úspechu sporových strán vo veci samej rovnaký, pričom krajský súd pri rozhodovaní o trovách predchádzajúceho dovolacieho konania nezohľadnil ani skutočnosť, že sťažovateľka v ňom bola v celom rozsahu úspešná. Preto podľa sťažovateľky aj rozhodnutím krajského súdu o trovách konania došlo k porušeniu jej uvedených práv.

III.

Vyjadrenie okresného súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie krajského súdu:

27. Krajský súd v podstatnej časti svojho vyjadrenia uviedol, že podľa jeho názoru má odôvodnenie napadnutého rozsudku všetky náležitosti podľa § 393 CSP a tento rozsudok bol po dovolaní

sťažovateľky potvrdený dovolacím súdom. Podľa krajského súdu ústavná sťažnosť sťažovateľky nemá „*reálny základ*“.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

28. Žalobca ako zúčastnená osoba v konaní pred ústavným súdom vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti namietal, že tvrdenia sťažovateľky sú nepravdivé a zavádzajúce. Skutočnosti uvádzané sťažovateľkou však nijakým konkrétnym spôsobom nespochybnil.

29. Ďalej uviedol, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal dovolanie, ktorým sa dovolací súd nezaoberal, a že je potrebné sa tejto otázke venovať, a tvrdil, že sťažovateľka sporný byt v rozhodujúcom čase neužívala. Výrok o trovách konania napadnutého rozsudku krajského súdu považoval za súladný so zákonom.

30. V prevažnej časti svojho vyjadrenia sa však venoval osobe sťažovateľky a okolnostiam iných konaní týkajúcich sa sťažovateľky, resp. v niektorých prípadoch aj zúčastnenej osoby. Okrem toho si uplatnil aj právo na náhradu trov konania pred ústavným súdom.

III.3. Replika sťažovateľky:

31. Vo svojej replike k vyjadreniu krajského súdu sťažovateľka uviedla, že argumenty o vyriešení bytovej otázky sťažovateľa chcela predniesť už na pojednávaní krajského súdu 23. mája 2019, čo jej však nebolo umožnené a následne tieto argumenty uvádzala aj v dovolacom konaní.

32. V replike k vyjadreniu zúčastnenej osoby (žalobcu) sťažovateľka poukázala na skutočnosť, že žalobca sa len v minimálnej miere venoval predmetu konania pred ústavným súdom, a za podstatné považovala, že nepoprel skutočnosť, že jeho bytová otázka je už vyriešená. Tvrdenia zúčastnenej osoby o tom, že sťažovateľka v rozhodujúcom období sporný byt neužívala, označila za účelové a zavádzajúce.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

IV.1. K namietanému porušeniu práv sťažovateľky:

33. Ústavný súd preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v spojení s rozhodnutím okresného súdu, keďže tieto rozhodnutia nemožno posudzovať izolovane (pozri napr. III. ÚS 494/2022, bod 10 odôvodnenia).

34. Z rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že pri rozhodovaní o povinnosti žalobcu vypratať sa zo sporného bytu vychádzal zo skutkových zistení okresného súdu. V zmysle týchto zistení žalobca spolu so synom, ktorý pochádza z jeho rozvedeného manželstva so sťažovateľkou, býva v byte svojej terajšej manželky, a to len na základe jej súhlasu. Túto skutočnosť okresný aj krajský súd posúdili právne tak, že žalobca nemá trvalo, úplne a nerušene vyriešenú bytovú otázku, a je preto v jeho záujme, ako aj v záujme maloletého syna žalobcu a sťažovateľky, aby mu sťažovateľka zabezpečila náhradný byt.

35. Z ústavnej sťažnosti a údajov z katastra nehnuteľností je však zrejmé, že k 23. máju 2019, keď vo veci rozhodoval krajský súd, už skutočný stav nezodpovedal zisteniam okresného súdu. Z výpisu z katastra nehnuteľností totiž vyplýva, že byt, v ktorom žalobca býval, patril plnoletému synovi žalobcu a sťažovateľky, pričom už od 18. mája 2017 mal žalobca k predmetnému bytu vecné bremeno spočívajúce v doživotnom užívaní tohto bytu.

36. Ústavný súd na základe uvedeného konštatuje, že krajský súd vo veci sťažovateľky rozhodol na základe skutkového stavu, ktorý zistil v zjavnom rozpore so skutočným stavom veci. Skutočný stav veci pritom podstatným spôsobom spochybňoval závery krajského súdu, podľa ktorých bolo priznanie práva na náhradný byt v súlade so záujmom syna žalobcu, pretože tento bol vlastníkom bytu. Rovnako spochybňoval záver, že žalobca nemá trvalo, úplne a nerušene vyriešenú bytovú otázku, pretože vecné právo doživotného bývania k bytu zaniká až smrťou žalobcu a inak ho okrem dohody strán môže zrušiť alebo obmedziť len súd v zákonom stanovených prípadoch (§ 151p Občianskeho zákonníka).

37. Tieto pochybnosti sú pritom vo veci sťažovateľky zásadné, pretože okresný súd vo svojom rozsudku uviedol, že ak by mal žalobca bytovú otázku vyriešenú (resp. ak by to zabezpečenia náhradného bytu nebolo v záujme syna žalobcu), potom by pri použití kritéria dobrých mravov do úvahy prichádzalo aj rozhodnutie o tom, že mu bytová náhrada nepatrí. Na túto skutočnosť poukazovala v ústavnej sťažnosti aj sťažovateľka, a to s odkazom na judikatúru najvyššieho súdu (R 73/1994).

38. Krajský súd, ako na to sťažovateľka upozornila, pritom nebol pri svojom rozhodnutí viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil okresný súd, pretože vo veci sám vykonal dokazovanie (§ 383 CSP). Ústavný súd pripomína, že v čase, keď krajský súd rozhodoval (23. mája 2019), uplynulo od rozhodnutia okresného súdu, teda od momentu, keď okresný súd skutkový stav zistil (11. októbra 2012), už takmer šesť rokov a sedem mesiacov.

39. V odvolacom konaní krajský súd preskúmaval všetky výroky rozsudku okresného súdu a dokazovanie vykonal podľa § 384 ods. 1 CSP, t. j. z dôvodu, že na základe vykonaných dôkazov dospel okresný súd k nesprávnym skutkovým zisteniam. V zmysle tohto zákonného ustanovenia mal krajský súd vykonať dokazovanie v potrebnom rozsahu.

40. Ústavný súd zdôrazňuje, že podľa § 378 ods. 1 CSP sa na konanie na odvolacom súde primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, teda aj v odvolacom konaní sa použije § 185 ods. 2 CSP (pozri k tomu aj pozri komentár k § 384 CSP v Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 1282).

41. Podľa § 185 ods. 2 CSP súd aj bez návrhu môže vykonať dôkaz, ktorý vyplýva z verejných registrov a zoznamov, ak tieto registre alebo zoznamy nasvedčujú, že skutkové tvrdenia strán sú v rozpore so skutočnosťou.

42. Rozhodnutie krajského súdu týkajúce sa náhradného bytu pre žalobcu sa opieralo o zistenia týkajúce sa vlastníckeho práva k bytu, v ktorom žalobca býval. Tieto vlastnícke (a iné práva) sú pritom zapísané v katastri nehnuteľností [§ 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov]. Kataster nehnuteľností sa považuje za verejný

register v zmysle § 185 ods. 2 CSP (pozri napr. rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43CoKR/20/2018 z 24. januára 2019, bod 36 odôvodnenia).

43. Krajský súd teda sám vykonával dokazovanie v čase, keď od rozhodnutia okresného súdu uplynulo viac ako šesť rokov. Rozhodnutie krajského súdu v rozhodujúcej miere záviselo od skutočností, ktoré podľa § 185 ods. 2 CSP mohol preskúmať bez ohľadu na to, čo strany uvádzali a či tento dôkaz samy navrhli, pretože išlo o skutočnosti vyplývajúce z katastra nehnuteľností (t. j. verejného registra). Z týchto dôvodov nie je podľa názoru ústavného súdu možné ospravedlniť skutkový omyl krajského súdu, ktorého skutkové zistenia boli v zjavnom rozpore s údajmi v katastri nehnuteľností.

44. Ústavný súd na základe uvedeného uzavrel, že vo veci sťažovateľky došlo v kľúčovej otázke k zjavnému skutkovému omylu, ktorý by krajský súd ako racionálne konajúci súd nemal urobiť. Rozhodnutím krajského súdu teda bolo porušené právo na spravodlivý proces a tiež právo na súdnu a inú ochranu (pozri k tomu rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci *Ballıktaş Bingöllü proti Turecku*, č. 76730/12, § 75, 22. júna 2021). Ústavný súd preto rozhodol, že krajský súd svojím rozhodnutím porušil práva sťažovateľky (bod 1 výroku tohto nálezu).

45. Ústavný súd tiež uvádza, že predmet konania pred ústavným súdom bol vymedzený ústavnou sťažnosťou [§ 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)], preto sa ústavný súd nezaoberal skutočnosťami, na ktoré poukazovala zúčastnená osoba (otázka dovolania zúčastnenej osoby a ďalšie), pretože tieto neboli pre rozhodnutie ústavného súdu podstatné.

IV.2. K zrušeniu rozsudku krajského súdu:

46. Vzhľadom na konštatované porušenie práv sťažovateľky ústavný súd v súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 2 zákona o ústavnom súde zrušil v celom rozsahu napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

47. Sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd zrušil meritórny výrok napadnutého rozsudku krajského súdu len v tej časti, ktorou boli potvrdené tretí a štvrtý výrok rozsudku okresného súdu. Meritórne rozhodnutie krajského súdu však tvoril iba jeden výrok, ktorým krajský potvrdil rozsudok okresného súdu, teda nebolo možné zrušiť tento výrok len v niektorej časti.

48. V súlade s § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd uvádza, že v ďalšom konaní krajský súd už rozsudok okresného súdu preskúma z meritórneho hľadiska len v časti III výroku, t. j. výroku o povinnosti žalobcu sporný byt vypratať po tom, ako mu sťažovateľka zabezpečí náhradný byt. Pri tomto prieskume krajský súd vezme do úvahy všetky skutočnosti uvádzané ústavným súdom v tomto náleze a odpovie aj na všetky výhrady sťažovateľky uvádzané v ústavnej sťažnosti.

49. Krajský súd v napadnutom rozsudku meritórnym výrokom potvrdil aj rozhodnutie okresného súdu o trovách konania a zároveň osobitným výrokom rozhodol aj o trovách dovolacieho a odvolacieho konania.

50. Uvedené rozhodnutia o trovách konania vychádzajúce z pomeru úspechu sporových strán (§ 255 CSP) v princípe nespochybňovala ani sťažovateľka, ktorá iba namietala, že okresný a ani krajský súd pomer úspechu sporových strán určili nesprávne.

51. V dôsledku zrušenia napadnutého rozsudku a povinnosti krajského súdu opätovne preskúmať výrok o povinnosti žalobcu vypratať sporný byt po tom, ako mu sťažovateľka zabezpečí náhradný byt, je otázka pomeru úspechu sporových strán otvorená a tento pomer bude záležať od nového rozhodnutia krajského súdu. Ústavný súd preto zrušil nielen meritórny výrok napadnutého rozsudku, ale aj výrok o trovách odvolacieho a dovolacieho konania.

52. V súlade s § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd uvádza, že krajský súd opätovne rozhodne o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu o trovách konania, ako aj o trovách odvolacieho a dovolacieho konania a odpovie na všetky námietky sťažovateľky, ktoré uviedla v konaní pred ústavným súdom.

IV.3. Primerané finančné zadost'učinenie:

53. Sťažovateľka svoj návrh na priznanie finančného zadost'učinenia v sume 69 000 eur odôvodňovala priet'ahmi v konaní v jej sporovej veci a uviedla, že porušenie jej práv bolo znásobené tým, že je ťažko zdravotne postihnutá s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 80 percent.

54. V časti, ktorá sa týkala porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, však bola ústavná sťažnosť sťažovateľky odmietnutá ako zjavne neopodstatnená, a to uznesením ústavného súdu uvedeným v bode 1 odôvodnenia tohto nálezu. Zároveň je ústavný súd toho názoru, že pre ochranu označených základných práv sťažovateľky postačuje samotné vyslovenie ich porušenia, zrušenie napadnutého rozsudku krajského súdu a vrátenie veci tomuto súdu na ďalšie konanie. Preto ústavnej sťažnosti v časti návrhu sťažovateľky na priznanie finančného zadost'učinenia nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

55. V súlade s § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde priznal ústavný súd podľa výsledku konania sťažovateľke aj nárok na náhradu trov konania pred ústavným súdom. Trovy konania sťažovateľky pozostávali z trov právneho zastúpenia za štyri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti, replika k vyjadreniu krajského súdu a replika k vyjadreniu zúčastnenej osoby) vykonané v roku 2023.

56. Pri výpočte výšky náhrady trov konania ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), v zmysle ktorej základná sadzba tarifnej odmeny (§ 11 ods. 3 vyhlášky) za jeden úkon právnej služby predstavovala sumu 208,67 eur a náhrada hotových výdavkov za každý úkon právnej služby (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavovala sumu 12,52 eur.

57. Výška odmeny právneho zástupcu tak predstavovala 834,68 eur (4x 208,67 eur) a výška náhrady jeho hotových výdavkov 50,08 eur (4 x 12,52 eur). Trovy konania sťažovateľky teda

predstavovali spolu sumu 884,76 eur, ktoré je krajský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcovi sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

58. V zmysle § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde možno náhradu trov konania priznať len účastníkovi konania, teda nie zúčastnenej osobe. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd o trovách konania zúčastnenej osoby nerozhodoval (pozri napr. I. ÚS 247/2019, bod 79 odôvodnenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. októbra 2023

Robert Šorl
predseda senátu